

history_tu

Home (1) > history_tu

ประวัติมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์

ประวัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สัญลักษณ์ประจำ
มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2477 ชื่อมหาวิทยาลัยแรกเริ่ม คือ “มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง” (มธก.) จากแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ที่ต้องการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอนเรื่องประชาธิปไตย เพื่อให้การศึกษา และสร้างความเข้าใจในระบอบการปกครองใหม่ที่เพิ่งถือกำเนิดขึ้นก่อนหน้านี้เพียง 2 ปีแก่พลเมืองจำนวนมากที่อยู่ในภาวะกระหายใคร่รู้

เพลงประจำ
มหาวิทยาลัย

ตั้งปรัชญาของการตั้งมหาวิทยาลัย ที่ปรากฏตามสุนทรพจน์ ของ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ที่รายงานต่อผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ดังนี้

สถานที่สำคัญ

“...มหาวิทยาลัยย่อมอุปมา ประดุจบ่อน้ำ บำบัดความกระหายของราษฎร ผู้สมัครแสวงหาความรู้ อันเป็นสิทธิและโอกาส ที่เขาควรมีควรรได้ ตามหลักเสรีภาพของการศึกษา...”

ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองจึงมีลักษณะเป็นตลาดวิชา โดยเปิดกว้างแก่ผู้สำเร็จประโยคมัธยมศึกษาและผู้ทำงานแล้วเข้าเรียนโดยไม่มี การสอบเข้า เก็บค่าเล่าเรียนในอัตราต่ำ จัดพิมพ์คำสอนจำหน่ายในราคาถูก ไม่บังคับให้นักศึกษาต้องมาฟังคำบรรยาย เพียงแต่มาสอบตามกำหนดเวลา นับเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย ปรากฏว่า ในปีแรกมีผู้สมัครเข้าศึกษาถึง 7,094 คน ส่วนใหญ่ประกอบด้วยบุตรชายหญิงจากชนชั้นที่ไม่ได้ร่ำรวย รวมทั้งชนชั้นกลางที่มีความหลากหลายทางอาชีพ วิชาที่เปิดสอนมี 2 แขนงคือ หลักสูตรธรรมศาสตร์บัณฑิตและวิชาการบัญชี

จากการรัฐประหารเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2490 ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับผลกระทบอย่างมาก ผู้ประศาสน์การ ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ ต้องลี้ภัยการเมืองไปอยู่ต่างประเทศ ชื่อมหาวิทยาลัยถูกตัดคำว่า “การเมือง” ออก เปลี่ยนเป็น “มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” หลักสูตรการศึกษาระบบธรรมศาสตร์บัณฑิตเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นการจัดการเรียนการสอนแยกออกเป็น 4 คณะ คือ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ พาณิชยศาสตร์และการบัญชี ความเป็นตลาดวิชาหมดไป ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2495 แต่ละคณะมีปริญญาบัตรในชั้นปริญญาตรีตามสาขาของตนเอง ไม่เป็นปริญญาบัตรกลางชื่อ “ธรรมศาสตร์บัณฑิต” อีกต่อไป

ช่วงปี 2516 ถือเป็นยุคสมัยแห่งการต่อสู้ทางอุดมการณ์ทางการเมือง การปกครองไทย ซึ่งก่อตัวขึ้นอย่างชัดเจนหลังเหตุการณ์วันวิปโยค 14 ตุลาคม 2516 ในขณะนั้นศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลังจากเหตุการณ์วันวิปโยคปะทุขึ้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศในยามคับขัน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีบทบาทสำคัญในเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ครั้งนี้ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทางการเมืองไทยยุคใหม่ในเวลาต่อมา

ในปี 2518 ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นอธิการบดี ท่านเห็นว่าควรที่จะขยายการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ ในชั้นปริญญาตรีเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคม เช่นเดียวกับหลักสูตรทางสังคมศาสตร์ที่มีอยู่เดิม พื้นที่ธรรมศาสตร์ทำพระจันทร์ ซึ่งมีเนื้อที่อยู่ประมาณ 49 ไร่ ไม่

(1)

เพียงพอต่อการขยายตัวทางวิชาการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยจึง
เจรจาขอใช้ที่ดินนิคมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เนื้อที่
ประมาณ 2,430 ไร่ ที่รังสิต เพื่อสนองรับการขยายตัวของมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงขยายออกไปที่รังสิต เรียกว่า มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ซึ่งพัฒนาเจริญก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบัน

ในปี 2537 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้พิจารณาว่า มีความเหมาะ
สมที่จะนำพื้นที่บริเวณริมถนนสายชลบุรี-ระยอง ตำบลโป่ง อำเภอบาง
ละมุง จังหวัดชลบุรีมาใช้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา
เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การวิจัยและพัฒนาในด้าน
เทคโนโลยีที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรม เนื่องจากการวิจัยและ
พัฒนาที่จะได้ผลนั้น จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับการปฏิบัติการจริงอย่าง
ใกล้ชิดกับอุตสาหกรรม ทางบริเวณจังหวัดชลบุรีมีความเหมาะสม
เนื่องจากเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมจำนวนมาก

เมื่อมหาวิทยาลัยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ
สำนักงานอธิการบดี ตามมติสภามหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม
2547 จึงให้มีการจัดตั้งงานบริหารศูนย์พัทยา สำนักงานประสานศูนย์
การศึกษากฎมูภาคขึ้น การก่อตั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา
นับเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่ทางภูมิภาคตะวันออก สามารถ
สนองตอบความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง โดยปัจจุบันมีการ
เรียนการสอนในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ 2 หลักสูตร
คือ สาขาวิศวกรรมยานยนต์ และสาขาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ อีกทั้งยังมี
นโยบายให้ มร. ศูนย์พัทยา เป็น "Green Campus" โดยมหาวิทยาลัย
ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจึงมุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainability)

เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้แก่เยาวชนทางภาคเหนือและภูมิภาคใกล้
เคียงได้มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต ซึ่งเป็นการสร้าง
ความเข้มแข็ง ความมั่นคงทางวิชาการสู่ภูมิภาค รวมทั้งดำเนินการวิจัย
พัฒนาการฝึกอบรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีต่างๆ แก่ชุมชน และเพื่อให้
นักเรียนในท้องถิ่นไม่ต้องเดินทางไปศึกษาไกลจากภูมิลำเนา สภา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้มีมติให้ดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปางขึ้น ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2539 และได้เปิดการ
เรียนการสอนครั้งแรกในปีการศึกษา 2541 คือ คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ และขยายการเรียนการสอนสู่คณะสาขาวิชาอื่นๆ และระดับ
ปริญญาโท ปัจจุบันมีคณะที่เปิดการเรียนการสอนที่ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ทั้งหมด 6 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะ
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิทยาลัยสหวิทยาการ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ใน
มาตรฐานที่ทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ในปี 2554 เกิดมหาอุทกภัยครั้งใหญ่ที่สร้างความเสียหายมากที่สุด
ในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
จึงได้จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย มี
ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยรอบศูนย์รังสิต รวมถึงจากจังหวัดใกล้
เคียงที่เดือดร้อนมาพักพิงถึง 7,000 คน ตลอดระยะเวลาเปิดศูนย์มี
อาสาสมัครที่มาร่วมแรงร่วมใจในครั้งนี้กว่า 8,000 คน และยังได้ให้ความ
ช่วยเหลือด้านอาหาร ข้าวของเครื่องใช้จำเป็น และถุงยังชีพแก่ประชาชน
ในจังหวัดปทุมธานีและใกล้เคียงอีกนับหมื่นราย จากเหตุการณ์ภัยพิบัติ
ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการสืบสานปณิธานและปรัชญาดั้งเดิมของ
มหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และรักษา
ไว้ซึ่งความถูกต้องยุติธรรม

(1)

ในสายธารแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการแบบ Active Learning เพื่อให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก้าวสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบ ด้วยวิชาความรู้ที่ครบถ้วนทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งก้าวสู่ความเป็นสากลด้วยการเปิดหลักสูตรนานาชาติ วิทยาลัยนานาชาติหลากหลายสาขา เพื่อพร้อมรับกระแสความเปลี่ยนแปลงและความเติบโตของสังคมในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงมีความพร้อมที่จะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความก้าวหน้าทันสมัย มีความโดดเด่นด้านการวิจัย สามารถสร้างองค์ความรู้ที่จะเป็นเครื่องมือในการช่วยแก้ไขปัญหามาให้แก่ประเทศชาติ รวมทั้งปัญหาของโลกในยุคใหม่โดยรวมด้วย

ในปีพ.ศ.2560 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับทิศทางพัฒนาของประเทศด้วยแผนยุทธศาสตร์ฉบับที่ 12 ที่กำหนดเป้าหมายสู่การเป็น **'มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างผู้นำ'** ด้วย 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยในปี 2560 – 2564 อันได้แก่

- 1) การสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะ GREATS มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และทักษะทางภาษาอย่างน้อย 3 ภาษา
- 2) การสร้างสรรค์งานวิจัยและนวัตกรรมเชิงพัฒนาต่อสังคมและโลก
- 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 4) การมุ่งเน้นคุณภาพการให้บริการวิชาการและบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานสากล
- 5) การมุ่งสู่ความมั่นคงและยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการที่ทันสมัย ด้วยการบริหารสมัยใหม่นี้จะทำให้มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการสร้างผู้นำที่ได้มาตรฐานระดับสากล

เมื่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก้าวเข้าสู่ปีที่ 84 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงจะไม่ได้เป็นเพียงสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสร้างงานงานวิจัยและงานวิชาการเท่านั้น แต่ยังคงดำเนินการให้เป็น "มหาวิทยาลัยแห่งการสร้างผู้นำรุ่นใหม่เพื่อสังคมไทยและนานาชาติ" (Grooming Next-Generation Leaders for Thailand and International Communities) เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เป็นที่รู้จักของประชาคมนานาชาติ

วันเวลาผ่านไป ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ยืนหยัดเคียงคู่สังคมไทยมาครบ 84 ปีแห่งการสถาปนา ทั้งยังคงยืนยันเจตนารมณ์ในการผลิต **"เมล็ดพันธุ์คุณธรรมศาสตร์"** กอปรด้วยความรู้ความสามารถและจิตวิญญาณแห่งการรับใช้สังคม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคมโลกอย่างเต็มภาคภูมิ โดยการปลูกฝังความเป็นธรรมศาสตร์ให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะชาวธรรมศาสตร์ทุกคน ไม่ว่าจะป็นศิษย์เก่าหรือ ศิษย์ปัจจุบัน ต่างภาคภูมิใจที่ได้กล่าวว่า **"ฉันรักธรรมศาสตร์ เพราะธรรมศาสตร์ สอนให้ฉันรักประชาชน"**

สัญลักษณ์ประจำมหาวิทยาลัย

ตราธรรมจักร เป็นรูปธรรมจักรสีเหลืองทอง ตัดเส้นด้วยสีแดง ทั้งหมด ๑๒ แฉก โดยมีพานรัฐธรรมนูญสีแดงสลับเหลืองอยู่กึ่งกลาง ที่ขอบธรรมจักรมีอักษรสีแดงจารึก "มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" หรือ "ม.ธ." อยู่ทางด้านบน กับ "THAMMASAT UNIVERSITY" หรือ "T.U." อยู่ทางด้านล่าง และระหว่างทั้งสองคำจะมีลายกนกสีแดงคั่นอยู่

"ตราธรรมจักร" หมายถึง สถาบันแห่งนี้ยึดถือคติธรรมของพุทธศาสนา เป็นหลักกลม่อเมลาบัณฑิต กึ่งกลางธรรมจักร คือ พานรัฐธรรมนูญ หมายถึง การยึดมั่น เชิดชูรัฐธรรมนูญ เป็นหลักการที่ทางมหาวิทยาลัย ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติเสมอมา

สีประจำมหาวิทยาลัย คือ สีเหลือง-แดง การเลือกสีเหลืองกับแดง นี้ ไม่มีหลักฐานเด่นชัด เพียงแต่ทราบว่า นายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้เลือก ซึ่งอาจมาจากความต้องการเอาสีเหลือง ซึ่งเป็นสีของศาสนาเหมือนดังธรรมจักร กับสีแดง ซึ่งแสดงความเข้มข้นคือ เลือด ดังปรากฏในเพลงของขุนวิจิตรมาตราว่า "เหลืองของเราคือธรรมประจำจิต แดงของเราคือโลหิตอุทิศให้"

ต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย คือ ต้นหางนกยูง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรีที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖ และทรงปลูกต้น "หางนกยูง" จำนวนห้าต้น บริเวณหน้าหอประชุมใหญ่เพื่อให้เป็นต้นไม้ประจำมหาวิทยาลัย ตามที่นักศึกษาขอพระราชทาน ซึ่งผู้ขอคือ นายวิทยา สุขดำรง ด้วยสีของดอกหางนกยูงนั้น มีความ สอดคล้องกับสีประจำมหาวิทยาลัยแต่เดิม คือสี เหลือง – แดง นั่นเอง

เพลงประจำมหาวิทยาลัย

เพลงพระราชนิพนธ์ ยุงทอง
(<https://youtu.be/1x1BplCPgM>)

เพลงโดมเริงใจ
(<https://youtu.be/kLQ>)

เพลงโดมในดวงใจ
(<https://youtu.be/M7ABA9G6b4Y>)

เพลงเงาโดม
(<https://youtu.be/K3z>)

เพลงขวัญโดม (<https://youtu.be/THqD1nSJUIo>)

เพลงสีเหลืองแดง
(<https://youtu.be/ayN>)

เพลงโดมรุ่มใจ (<https://youtu.be/O7JMZBLD9Ho>)

เพลงเอื้องฟ้า
(<https://youtu.be/oX6>)

เพลงอาลัยโดม (<https://youtu.be/97SxjD2SCEs>)

เพลงธรรมศาสตร์รักกัน
(<https://youtu.be/Jdz>)

เพลงโดมรอเธอ (<https://youtu.be/g5PJOUVg2ck>)

เพลงธรรมศาสตร์เกรียง
(<https://youtu.be/gC7>)

(/)

เพลงจำจากโดม (<https://youtu.be/-S-1MCQP5fg>)

เพลงประจำมหาวิทยาลัย
(<https://youtu.be/kZX>)

เพลงนี้หรือธรรม (<https://youtu.be/V8Pk9QIJksQ>)

เพลงมาร์ช มรท.
(<https://youtu.be/lmY>)

เพลงเธอชื่อยุงทอง (<https://youtu.be/DICT3Bre4pk>) เพลงเดิน (<https://youtu.be/>)

เพลงโดมในอดีต (<https://youtu.be/E-vJtavqlvc>)

เพลงปรีดี พนมยงค์
(<https://youtu.be/sH5>)

เพลงโดมในดวงใจ (บรรเลง)
(<https://youtu.be/ZhTvm2xqJtl>)

สถานที่สำคัญ

ตึกโดม เป็นอาคารหลังแรกของมหาวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์และ
การเมือง ออกแบบโดย จิตรเสน (หมิว) อภัยวงศ์ ตาม คำแนะนำของ
บุคคลสำคัญของมหาวิทยาลัย ปรับปรุงจากตึกเก่า ๔ หลังของกองพัน
ทหารราบที่ ๔ เชื่อมต่อแต่ละตึกเข้าเป็นอาคารหลังเดียวกัน ส่วนกลาง
ของตึกได้สร้างอาคาร ๓ ชั้นขึ้นเพิ่มเติมโดยมี “โดม” เป็นสัญลักษณ์ตรง
กลาง รูปแบบของโดมอธิบายกันในภายหลังว่า นำรูปแบบมาจากดินสอ
แปดเหลี่ยมที่เหลาปลายจนแหลม เพื่อแสดงถึงภูมิปัญญาที่สูงส่งของ
การจัดการศึกษา ตามแนวคิดของศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์

ภายในอาคารโดม เมื่อเดินจากบันไดกลางขึ้นไปบนชั้น ๒ ห้องแรกจะเป็น
ห้องทำงานของบุคคลสำคัญของมหาวิทยาลัย นั่นคือ ศาสตราจารย์ ดร.
ปรีดี พนมยงค์ นั่นเอง ซึ่งห้องเดียวกันนี้ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง
เป็นศูนย์บัญชาการขบวนการเสรีไทยที่มีนายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้นำ
โดยทำงาน ร่วมกับคณะเสรีไทยสายอังกฤษและสายสหรัฐอเมริกา

กล่าวได้ว่า ตึกโดมได้กลายเป็นสัญลักษณ์สำคัญของมหาวิทยาลัย ดัง
เช่นที่นักศึกษาของ มหาวิทยาลัยแห่งนี้นิยมเรียกตนเองว่า “ลูกแม่โดม”
ตลอดมา ซึ่งลูกแม่โดมคนหนึ่งชื่อ ว่า เปลื้อง วรรณศรี ได้ประพันธ์บท
กวี “โดม...ผู้พิทักษ์ธรรม” ไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ความตอนหนึ่งกล่าวว่า

ถ้าขาดโดม...เจ้าพระยา...ท่าพระจันทร์ ก็ขาดสัญลักษณ์พิทักษ์ธรรม

หอประชุมใหญ่ ถูกนำมาใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของทาง
มหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการไหว้ครู การพระราชทาน
ปริญญาบัตร รวมถึงยังใช้เป็นห้องเรียนในวิชาพื้นฐาน สำหรับวิชาที่มี
นักศึกษาระดับพันคนขึ้นไป และที่สำคัญก็คือ การจัดกิจกรรมทางการเมือง
โดยเฉพาะในช่วงหลัง เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ หอ
ประชุมใหญ่กลายเป็นสถานที่แสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ สภาพ
การเมืองและสังคมที่เป็นอยู่ ผ่านการอภิปรายและการจัดนิทรรศการ
ต่าง ๆ ซึ่งจัดขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ หอประชุมใหญ่ยังเป็นเสมือน
ด่านหน้าในการป้องกันการโจมตีจากกลุ่มอันธพาลการเมือง และการ
ล้อมปราบนิสิตนักศึกษาและประชาชน ในเหตุการณ์วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๑๙ อีกด้วย

(1)

ลานปรีดี และอนุสรณ์สถานปรีดี พนมยงค์ ก่อสร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงนายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสผู้นำขบวนการเสรีไทย และบุคคลสำคัญของมหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ภายหลังจากการถึงแก่อสัญกรรมอย่างสงบเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ประเทศฝรั่งเศส

นายปรีดี พนมยงค์ เป็นบุตรชาวนา เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๔๓ ที่จังหวัดอยุธยา สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม และได้รับทุนไปศึกษาต่อจนสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ของรัฐบาลในสาขาวิชากฎหมายจากมหาวิทยาลัยปารีส รวมทั้งได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงในทางเศรษฐศาสตร์อีกด้วย

ท่านมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็น ระบอบประชาธิปไตย ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยมีฐานะเป็นผู้นำสายพลเรือนของ คณะราษฎร มีบทบาทสำคัญในหลาย ๆ ด้านในช่วงรอยต่อของระบอบเก่ากับระบอบใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การก่อสร้างสร้างระบอบรัฐธรรมนูญประชาธิปไตย การสถาปนาระบบรัฐสภา การแก้ไขสนธิสัญญาไม่เสมอภาคกับต่างประเทศ รวมทั้งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ให้เป็นมหาวิทยาลัยเปิดเพื่อมอบเฉพาะความรู้ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนผู้กระหายความรู้ทางการเมืองแบบใหม่

นายปรีดี พนมยงค์ มีบทบาทอย่างสูงเด่นในช่วงสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง โดยเป็นผู้นำจัดตั้ง ขบวนการเสรีไทย ต่อต้านการร่วมทำสงครามกับกองทัพของประเทศญี่ปุ่น ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง ท่านได้รับตำแหน่งเป็น “รัฐบุรุษอาวุโส” รวมทั้งได้เป็นนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย ในช่วงเดือนมีนาคมจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างฉับพลันในวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ และเหตุการณ์สืบเนื่อง ส่งผลให้นายปรีดี พนมยงค์ ต้องเดินทางลี้ภัยไปประเทศจีน และต่อมาได้พำนักอยู่ในประเทศฝรั่งเศส นับเวลาที่พำนักอยู่ในต่างประเทศรวม ๓๖ ปี ๓๖ วัน จนถึงแก่อสัญกรรม

ลานโพธิ์ สัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของ ธรรมศาสตร์และสังคมไทย นับตั้งแต่ เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ที่ขบวนการนิสิตนักศึกษาประชาชนร่วมกันต่อสู้เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย

เช้าตรู่วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ลานโพธิ์ เป็นสถานที่เริ่มต้นของการชุมนุมเคลื่อนไหวของนักศึกษา เพื่อเรียกร้องให้มีการปล่อยตัวกลุ่มผู้เรียกร้องรัฐธรรมนูญ ๑๓ คนซึ่งถูกรัฐบาลจับกุม ต่อมาเมื่อผู้เข้าร่วมสนับสนุนการชุมนุมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีจำนวนนับหมื่นคน จนต้องย้ายไปชุมนุมที่สนามฟุตบอลธรรมศาสตร์ จำนวนผู้ชุมนุมเพิ่มขึ้นจนมีจำนวนหลายแสนคน ก่อนเคลื่อนขบวนออกจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเวลาเที่ยงตรงของวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และกลายเป็น เหตุการณ์ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ลานโพธิ์ยังเป็นสถานที่แสดงละครล้อการเมืองของนักศึกษาในวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ภาพ การเล่นละครล้อในครั้งนั้น กลายเป็นภาพข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ดาวสยาม ขณะที่สถานีวิทยุยานเกราะและวิทยุในเครือ เริ่มประโคมข่าวว่านักศึกษาแสดงละครหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ จนกระทั่งมีการชุมนุมของลูกเสือชาวบ้าน และกลุ่มพลังต่าง ๆ นำมาสู่การใช้ความรุนแรง ล้อมปราบสังหารนักศึกษา ประชาชน ในเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ลานโพธิ์ ได้กลับมามีบทบาทอีกครั้งเมื่อคณะผู้นำ กองทัพได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครอง และร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่สืบทอดอำนาจให้กับตนเอง ในครานั้น นักศึกษาและ ประชาชนได้ใช้ลานโพธิ์เป็นสถานที่ชุมนุมคัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ลานโพธิ์เป็นฐานที่มั่นในการเรียกร้องประชาธิปไตยจึงได้กลับคืนพื้นชีวิต อีกครั้ง และหลังการเลือกตั้งในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ลานโพธิ์ได้ถูกใช้ เป็นสถานที่ชุมนุมคัดค้านการสืบทอดอำนาจของผู้นำกองทัพจน กระทั่ง นำไปสู่เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ยุติบทบาทของกองทัพ ในการเมืองไทยในที่สุด

การชุมนุมของนักเรียน นิสิตนักศึกษาและประชาชนในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ก่อ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบอบเผด็จการทหารเป็น ระบอบประชาธิปไตย และเป็นจุดเริ่มต้นของการตระหนักในสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน เป็นยุคที่สังคมและเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็นระบบ เศรษฐกิจเสรี มีการจัดตั้งพรรคการเมืองสมัยใหม่ มีแนวคิดเรื่องการก กระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง และมีการกำเนิดขึ้นของเพลง เพื่อชีวิต

การเคลื่อนไหวเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ มีผลทำให้วีรชนเสียชีวิต ๗๗ คน และบาดเจ็บ ๘๕๗ คน เหตุการณ์ครั้งนั้น ได้ก่อให้เกิดจิตวิญญาณและ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยขึ้นใน สังคมไทยอย่างเป็นรูป ธรรมและกว้างขวาง จนกระทั่งกลายข้อเท็จจริงที่ยอมรับกันว่า พัฒนาการของระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ของไทยเป็นผลพวงมาจาก การต่อสู้ทางการเมืองของวีรชนเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ หากตำนาน และเรื่องบอกเล่าทางการเมืองสมัยใหม่ของไทยมีอาจตัดขาดจาก เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการประชาธิปไตยของไทยทั้งหมด ก็ไม่สามารถละเลยที่จะกล่าว ถึงการชุมนุมที่เป็นประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ณ บริเวณนี้ได้เลย

กำแพงวังหน้า ตำแหน่งพระราชวังบวรสถานมงคล หรือวังหน้ามี มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุง รัตนโกสินทร์ หากจะกล่าวเฉพาะในสมัยรัตนโกสินทร์แล้ว วังหน้าเป็นที่ ประทับของพระมหากษัตริย์ เนื่องจากในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อมีการสร้าง พระราชวังหลวงในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุร สิงหนาท กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ได้ทรงสร้างวังหน้าขึ้นพร้อม กันทางด้านทิศเหนือของพระราชวังหลวง และอยู่ชิดกับฝั่งตะวันออก ของแม่น้ำเจ้าพระยา

ประวัติศาสตร์ที่เป็นเรื่องราวของวังหน้านี้ดูจะเป็นลึกลับไปจาก ประชาคมแห่งนี้ ตราบจนกระทั่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้สร้างอาคาร อเนกประสงค์ ๒ ชั้นใหม่ จึงมีการขุดพื้นดินต่าง ๆ และเป็นจุดเริ่มต้นของ การจัดแสดงรูปร่างของกำแพงวังหน้าให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปได้ ชื่นชมว่า กาลครั้งหนึ่ง พื้นที่บริเวณนี้เป็นสถานที่ตั้งของวังหน้า

อย่างไรก็ดี สำหรับนักศึกษาและศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้จำนวน หนึ่ง เชื่อว่าการที่สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ คือ วังหน้า หมายถึง สถานที่แห่งนี้มีจิตวิญญาณของการช่วยเหลือสถาบัน ทางอำนาจ และใน ขณะเดียวกัน ก็ทำหน้าที่ ถ่วงดุล และตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้นำ สูงสุดตลอดมา

ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งในยามเจริญรุ่งเรืองและในยามที่ต้องประสบ ด้วยแรงบีบคั้นทางการเมือง ชนิดต่าง ๆ บริเวณที่อยู่ติดกันกับกำแพง วังหน้าคือ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะที่มีการ

(/)

เรียนการสอนในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกมาตั้งแต่ก่อตั้งมหาวิทยาลัย

สนามฟุตบอล บริเวณที่เป็นอาคารอเนกประสงค์ในปัจจุบันนี้ ในยุคแรกของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง เป็นที่ตั้งของอาคารเรียนและอาคารที่พักของนักเรียนโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง หรือ ต.มธก.ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๑-๒๔๘๘

โรงเรียน ต.มธก. จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และจัดการเรียนการสอนแบบเต็มเวลา โดยที่ทางมหาวิทยาลัยมีความตั้งใจว่าจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษา ของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งจัดการเรียนการสอนแบบตลาดวิชามีการพัฒนาที่ดีขึ้น กล่าวคือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะมีสองระบบทั้งที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมอื่น ๆ ทั่วไปและสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองเป็นการเฉพาะ

โรงเรียน ต.มธก. จึงเป็นตำนานของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เนื่องด้วยนักเรียน ต.มธก.แต่ละคน แต่ละรุ่น จบการศึกษาเป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตล้วนมีคุณภาพและมีชื่อเสียงมีผลงาน กิจกรรมทั้งด้านการเรียนการสอน กิจกรรม ทางการเมือง และกิจกรรมทางด้านการบริหารประเทศ และการทำงานสาธารณะเป็นอย่างมากทุกคน ตัวอย่างเช่น ศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์, ศาสตราจารย์มารุต บุณนาศ ศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย และศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก เป็นต้น บริเวณที่อยู่ใกล้กับอาคารตึกโดมฝั่งสนามฟุตบอล นับว่ามีตำนานอันยิ่งใหญ่อีกหนึ่งเรื่องหนึ่งเนื่องด้วยเป็นเวทีและศูนย์กลางการจัดชุมนุมใหญ่ ในระหว่างวันที่ ๑๐-๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
THAMMASAT UNIVERSITY

นักศึกษา

ทะเบียนนักศึกษา (<https://reg.tu.ac.th/>)

ปฏิทินการศึกษา (<http://web.reg.tu.ac.th/registrar/calendar.asp>)

ทุนการศึกษา (<http://sa.tu.ac.th/index.php/th/scholarships.html>)

TU-Moodle (<https://moodle.tu.ac.th/>)

บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ (<https://tu.ac.th/it-ict>)

e-learning US. (<https://e-learning.tu.ac.th/>)

นักศึกษาใหม่ (<https://tu.ac.th/freshy>)

(https://www.facebook.com/thammasat_uni/)

(<https://www.youtube.com/user/PRTHAMMASAT>)

(https://twitter.com/thammasat_uni)

(https://www.instagram.com/thammasat_uni/)

TU-Moodle (<https://moodle.tu.ac.th/>)

สารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (<http://saraban.flow.tu.ac.th/>)

(https://www.ipv6forum.com/ipv6_enabled/approval_list.php?

บริการงานบุคคล (<http://203.131.211.58/hrtuweb/>)

type=url&content=www.tu.ac.th)

ฐานข้อมูลกฎหมายและกฎหมายมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (<http://db.legal.tu.ac.th/>)

ฟ้าพระจันทร์

ศูนย์รังสิต

ศูนย์พญา

ศูนย์ลำปาง

นามานุกรม (http://203.131.211.57/ThaiCom-TUHR/?module=dir/dir_main.jsp)

ศิษย์เก่า

ธรรมศาสตร์สัมพันธ์ (<https://relations.tu.ac.th/>)

สมาคมธรรมศาสตร์ (<http://tuasso.com/index.php>)

สมาคมศิษย์เก่าคณะ: (/alumni02)

. (/Alumni)

วิทยาเขต

แผนที่/อาคาร (/maps)

แผนที่/เส้นทาง (/maps)

รถบริการ (<http://www.maps-tu.org/index.php/students/campus-resource/shuttle.html>)

เส้นทางคนพิการ (https://www4.tu.ac.th/index.php/th/m2student/index.php?option=com_content&view=article&id=418:disable&catid=120:students&Itemid=435)

ข้อมูลทั่วไป

นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (<https://tu.ac.th/pdpa>)

Enterprise Architectures (EA)

(https://tu.ac.th/uploads/%23TU_Center/PDF/TU%20EA.pdf)

การฝึกอบรม (<https://eregis.sa.ict.tu.ac.th/>)

บุคคลทั่วไป

ปฏิทินกิจกรรม (/calendar/events)

เยี่ยมชม มธ. (https://www.youtube.com/results?search_query=แนะนำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

สถานที่สำคัญ มธ. (/attractions)

การเดินทางมา มธ. (/maps)

สกอ การรับฟังความคิดเห็น

(https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfrlI2JOcoTDbozGyfUU8k_yArtTu1vNCP)

หน่วยงาน (/)

คณะ/วิทยาลัย/สถาบัน (/faculties-colleges-institutes)

หน่วยงานวิจัย (/research)

หน่วยงานภายใน (/org2)

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย (<http://childhood.nurse.tu.ac.th/>)

โรงเรียนอนุบาลแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (<http://anuban.tu.ac.th/>)

อื่นๆ

สัญลักษณ์ธรรมศาสตร์ (<http://www.tu.ac.th/thammasat-identity>)

ข้อร้องเรียน (<http://complaint.qasp.tu.ac.th>)

e-card ธรรมศาสตร์ (<http://ecard.tu.ac.th/>)

แผนปฏิบัติการดิจิทัล มธ. (<http://www.dx.tu.ac.th/>)

TU Sustainable (<https://sdgs.tu.ac.th/>)

แจ้งเบาะแสการทุจริต สบง. ป.ป.ท. (https://www.traffy.in.th/?page_id=27667)

[Privacy \(/history_tu\)](#)

© 2017 Thammasat University

[Terms & Conditions \(/history_tu\)](#)

[Site map](#)

(<https://tu.ac.th/uploads/map/TUSitemap.pdf>).